

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Decimvmtertivm. In Aethiopiâ, in Occidentali Indiâ, in Brasiliâ,
Floridâ, Mexico, Paraquariâ, multi è Sociis trucidati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

da nempe compendio mors, ne tanta fama constantiæ confirmet Iaponios. Capite ergo raptim plecti iubetur: sed ecce licitoris gladius ferreos etiam vectes potens diffindere, totis viribus impactus, à ceruice velut ab incude resiliit, ne perstrictâ quidem leuiter cute. Alterum denuò libranti ictum fugit ensis è manibus attoniti licitoris. Et iam desperabat imperata perficere: sed conuersus ad hominem Mastrilius, bono animo esse iussit, & exsequi destinata, præstitutam diuinitus horam iam adesse. Quâ ille voce, non secus ac diuino monitu, resumptis cum telo viribus animisque, facili ictu dignum immortalitate verticem demessit à ceruice XVI. Kal. Nouembr. M. DC. XXXVII. animumque victorem immisit caelo, Magni credo Xauerij exceptum amplexibus, quem tanto fauore dignatus erat in terris, & ad negatam sibi olim martyrij palmam sibi quodammodò vicarium in Iaponiam miserat.

De Iaponiis hæcenus. Mitto de Sinenfibus dicere, alioqui hîc Xauerius ipse, optimo iure, voto Martyr censendus veniret. O qualis animus hîc ante inaccessâ Sinarum claustra ærumnis & necessitati succubuit, necdum satur ærumnarum! Illa postquam semel perripimus, tempestates sæpè, non naufragia fuere; pericula, non cædes, Patres nunc expulsi, nunc in tetros carceres dati, glorioso leto (quod erat in votis) quasi semper fugiente. Nunc illi Regno alta quies, spesque ingens, Regè in Religionem ac Societatem admodum propenso.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

In Aethiopiâ, in Occidentali Indiâ, in Brasiliâ, Floridiâ, Mexico, Parauariâ, multi è Sociis trucidati.

EIaponiâ aliquando ad Æthiopes & nigerrimos Æthiopum Cafres conuertamus oculos, quos hinc atque illinc par nobile pugilum ad sese rapiunt Gonzaluus Silueria & Abrahamus Georgius Maronita. Prò, quales viri! quàm indefessi laboris! quàm prompti in arduas expeditiones animi! nacti ærumnarum segetem animò suo parem, vitæ exitum ex voto gloriosissimum. Silueria, Lusitanus primæ nobilitatis, diuino dudum consilio ad tinctam sanguine lauream destinatus, post exantlatos in Indiâ labores immensos, Christianis sacris lustrauerat Cafres, ipsumque adeò Regem Monomotapæ, cum matre ac trecentis Proceribus. Tot laborum periculorumque præmium mors fuit, à Mahometanis procurata odio Religionis. Deus bone! quot ille anhelauit votis, & quantis animis expectauit necem! Omnibus valere iussis, vnum in cruce pendentem amplexus IESVM, atque, vt gaudio exultare cerneret, vestem candidam indutus, nocte mediâ inambulabat, suos expectans carnifices, & ad audendum inuitans. Sed siue tanta magnanimitas, siue antiqua viri reuerentia, tamdiu deterruit sacrilegos, donec fatigato somnus obrepit. Tum verò ex insidiis, vnde hominem obseruauerant, tacitè progressi, iniecto in collum fune strangularunt. Corpus, ne coli posset, in flumen datum. Ast ibi quoque cum die suum cultum inueniet, & vel capillos benè numeratos Deus coronæ seruat.

Abrahamus Georgius Maronita apud Arabes:

Haud longè dispar Georgij Maronitæ apud Arabes victoriâ, nisi quod magis properata. Goâ soluerat, vno comitatus puero Æthiopo, Seminarij Goani alumno, ipse in mercatorem Armenum pulchrâ ob CHRISTVM metamorphosi transmutatus. Oras enim omnes Æthiopiæ arctissimâ custodiâ clausas tenet Tutca, difficili aduenarum aditu & periculoso. Appulsus Georgius, vt erat Arabicæ peritissimus, facile facultatem à Præfecto loci impetrat penetrandi in Æthiopiam, vendendarum mercium causâ. Iamque erat perrexturus, cum puer in hospitio relictus, expectato in multam lucem Patre, ac fami interim stimulante, cibum capere aggreditur; eratque tum ille dies Mahumetano ieiunio facer, quo quidquam gustare ante vesperam ingens Turcis piaculum est. Ergo vbi vorantem puerum videre, magnis minis & super has alapis extorsere Christiani nominis confessionem. Fit mox certior Præfectus, & è vestigio reuocatum Georgium interrogat, CHRISTVMne an Mahumetem colat. Pro CHRISTO liberè fatentem magnis promissis ad defectionem inuitat, reuocantem ingentibus terret minis. At illo explodente Mahumetem, & constanter CHRISTVM prædicante, accensus furis Præfectus mactarat hominem in loco, nâ per vim furori suo moderatus subigendum carcere sperasset. Sed mansit viro constantia, nec adduci potuit ad reuerentiam Mahumetis. Hac causâ capitis damnatus est. Prodigiosum supplicium fuisse memorant testes oculati. Primo ictu carnificis, ferrum illasâ penitus ceruice dissiliit: altero acinace bis hominem percussit, dissiliente iterum ferro, & vix leuiter perstrictâ cute. At egregius pugil, dato iam claro satis innocentie signo, ceruicem tertio gladio supposuit; & mox capite minor magnum animum celo intulit, æternas gloriæ cælestis opes breui morte mercatus. Totis quadraginta diebus corusca per noctem lumina super sepulcrum visa, attonitis portento Saracenis: atque intra illos dies Præfectus, & quotquot necis illatæ affines, diem suum obiere.

apud Brasiliæ, Petrus Correa & Ioannes Sosa:

Ribaden. in Vitâ B. Ignatij lib. 4. c. 12.

Andr. Schottus in Vitâ Borgiæ lib. 3. c. 10.

Maffei in Appen. Epistoliarum Epist. 1.

Ignatius Azebedus cum XL Sociis:

Placētne Brasiliam nunc adeamus? Hic terrâ marique cruenta spectacula distrahunt oculos, quò potissimum se vertant, incertos. Hinc Petrum Corream, Ioannem Sofam, aliosque habet terra; sed mare numero vincit, & dignitate: maior quoque in hac scenâ nouitas. Ignatius Azebedus in Brasiliam nauigabat, cum imposito sibi Prouincialis munerere; & augendis in barbarorum salutem Collegiis nouas ductabat copias sexaginta nouem Sociorum. Tribus distributi nauigij vehebantur; sed cum Ignatio pars maxima, quadraginta Socij: & huius nauis ad Palmam insulam (ex Fortunatis vna est) exonerandis istic mercibus appellitur. Excensione factâ, sacerdotes sacram Deo hostiam litant. Incolarum multi suadebant Ignatio terrestre ad urbem iter, vitandis scilicet piratis, quos grassari per ea littora constabat. Sed alia mens viro fuit diuinitus utique iniecta. Nauem omnes repetunt, vixque à portu aliquot millibus aberant, cum in Iacobum Soriam incidunt ex Caluinianâ disciplinâ peracerbum Catholicorum, sed in primis Iesuitarum, hostem, perque eas oras diuturnâ piraticâ celebrem. Vtriusque acriter pugnatum: sed obtinuit pirata truculentè inclamans: Pereant, pereant Papistæ, qui falsam Brasiliæ doctrinam important. Animabat interim

interim suos Ignatiū ad sustinendam fortiter necem ab hostibus fidei. In caput adhuc loquentis Caluiniānus miles ferrum alto vulnere defigit: mox aliis aliisque plagis confoditur, testatus Deum hominesque solā Romanā Fidei causā se mori: simul quā poterat voce, sed exemplo magis, circumstantibus Sociis mortis eximēbat metum. Mox in mare præcipitatus est cum sanctissimæ Virginis imagine, quam arctissimo complexu, frustra cōnatis extorquere hæreticis, retinebat. Exinde in alios sanitum. Crimen erat, & piandum morte, esse Iesuitas, multosque ex iis Sacerdotes, quibus in odium sacri Ordinis verticem abrasere. Nec faturari crudelitas potuit. Benedictus Castrius tribus primum glandibus ictus, dein ferro punctim cæsūque confoditur. Einanuelis Aluari, post crebra vulnera, contracta crura atque ossa collisa: capulis gladio- rum elisum caput Blasio Ribera, cerebrumque effusum. Petro Fonseca os pugione confossum, disruptā maxillā. Didacum Andradam aures dantem confitentibus maiore odio frequentatis ictibus traicere. Nec minori feritate iugulauere Gregorium Scribanum, Aluarum Mendez, Simonem Acosta. Reliquos ferè binos ternosque talaribus exutos tunicis, adacto bis terve in præcordia pugione; quosdam etiam manibus brachiisque truncatos, in mare omnes dedere præcipites xv. Iulij anno M. D. LXX.

Par conditio altetius nauigij anno vertente fuit. Tanti temporis erat ista nauigatio, quasi Brasilia fūgeret, mare quæreret tam generoso tingi sanguine. In ipsam illam piraticam incidunt; cui iam pro Soria Ioannes Capdeuillius, solo nomine alius, imperabat. Vtrique par Religionis odium, & sanguinis nostri sitis. Naue captā, Socij xiv. duce Petro Diaz in potestatem venere. Dabat tum fortè nauatæ confitenti aures Franciscus Castrius Lusitanus; quō in opere tamquam in flagranti delicto, scilicet ab hæreticis, deprehensus, multo vulnere in ipso vestigio peremptus occubuit. Diaz quoque, & cum ipso Gaspar Goëz, cui planè adolescenti paternè sollicitus imperarat, ne à suo latere vel latum vnguem discederet, simili ratione mactati. Restabant vndecim, quos mille maledictis verberibusque oneratos, reuinctis post terga manibus, in angustum compegere. Hoc in numero Michaël Aragonius brachio grauitè faucius, dum fortè genitum edit, à mitibus illis Caluinistis in mare datur, atque ad solarium videlicet comes adicitur Franciscus Paulus Lusitanus. Alij in posterum diem reseruati, noua fercula sanguinariorum; piè interim Sociis iam Martyribus inuidebant, ipsi de suā sorte anxij, ne fortè viuerent. is vnicus erat timor: sed hoc etiam metu postridie liberati. Exutos togis, ac summā libratos vi, excutiunt in mare cum tragicā voluptate hæretici, quasi ludum sibi familiarem luderent. Duo longā natatione superstites celocè excepti sunt: ceteros habet mare. Illos credo seruauit Deus, vt sinceros tragediæ testes haberemus.

Sed reddamur terris, & Occidentem Indiam contemblemur, hanc quoque nostro cruore, quā suo metallo, pretiosiore. Multum sanguinis nostri habet Florida, habet Mexicum, & adhuc recenti calet Paraquatia. Florida solo nomine suaui terra, cetera ferox, post Petrum Martinez, qui primus illic, vixdum appulsā classē in terram exsiliens, à

Andr. Schot-
rus sup. c. 11.

Petrus
Diaz cum
vndecim
Sociis:

varij in
Florida,

Andr. Schot-
rus in Vita
Borgia l. 3.
cap. 6.

Barbaris interfectus est, anno dein elapso, vno die Sociorum octo fraudulenter atque immaniter obruncauit, Ioannem Baptistam Segura, Ludouicum Quiros, Gabrielem Gomez, Ioannem Baptistam Mendez, Gabrielem de Solis, Sanchium de Saualle, Petrum Linarez, Christophorum Rotundum, Hispanos omnes. Totidem Mexicum & vno die, Hernandum de Thouar, Hernandum de Santaren, Bernardinum de Cisneros, Iacobum de Orofco, Ioannem de Valle, Hieronymum de Moranta, Ioannem Fonte, Ludouicum de Alaucs, Sacerdotio omnes insignes. Gonzaluum de Tapia prætermisi, qui primus è Societate lucem Euangelij attulit Mexicanis; Antonium item Lopez, aliosque complures, non dissimili certamine similem palmam adeptos.

Paraquariâ.

*Christophori de Mendoza
vniuersa
mors
gloriosa.*

In Paraquariâ quoque, vt Rochum Gonzalez & Alphonsum Rodriguez, post plurimum annorum ingentes labores, anno nuper vigesimo septimo barbarè trucidatos prætereamus; certè Christophorus de Mendoza non tacendus, qui recens suo sanguine sparsam in Paraquariâ Fidei sementem irrigauit. Redibat ex longinquo vir Apostolicus, & quâ animis transeundus erat, à veneficis obruitur imbre sagittarum. Vna ceruicem ingressa per oculum inuenit viam. duâ tergus transiere. plagæ insuper luculentæ insictæ in caput. Ita mortuum rati, detracto ad ludibrium Crucifixo quem gestabat, & alterâ aurium abscissâ, recedunt. Iacuit in vlgine ad multam noctem, donec, paululum sibi redditus, in propinquum cliuum, vti reptando poterat, se traxit. Est superstitiosa barbaris opinio, vbi hominem necarint, nisi & ventrem illius discendant, fore vt intumescat suus. Ergo manè ad cædis locum regressi, non inuentum Patrem reuixisse crediderunt. Sed vestigia sanguinis prodebant viam. Hac secuti, semiuiuum deprehendunt in cliuo, crudeliter insultant, Dei quem prædicabat imbecillitatem exprobrant, à quo defendi nequiuert. At ille, collecto spiritu, impios redarguens, quamquam tacere cum minis iussus, detractam Deo gloriam asserbat: donec furor amentes, superius homini labrum cum dentibus abscindunt, mox & inferius cum mento, deinde restantem aurem & nares; extremâ denique rabie, horrendum dictu, ab radice linguam, cum thorace, ventre, ceterisque partibus, immanissimè reuellunt.

Et hi quidem generosam animam per vulnera posuere, & laudatissimam mortem: eos verò quis recenscat qui in vtroque orbe, inter hæreticos & Ethnicos, inter Christianos & barbaros, inter immanissimas gentes, in montibus & siluis, in specubus atque cauernis, pares martyrio ærumnas pertulere? Quot Sociorum millia, vno iam sæculo, absumpserunt hi labores! nec eorum idèd minor laus, quod placidâ morte defuncti sunt. Erit certè Andreæ Ouiedi, Nunnij Barretti, Patriarcharum Æthiopiæ; erit Ioannis Beira, Andreæ Fernandij, aliorumque innumerorum celebris ad immortalitatem memoria; dicenturque præcis in Ecclesiâ Heroibus nihil aut fecisse minus, aut pertulisse.

*Non minor laus ærumnas pertulisse
circa necem.*